
Participarea românilor din fostul județ Timiș-Torontal la Primul Război Mondial (1914-1918)

Alexandru BUCUR
Vasile MĂRCULEȚ

Cuvinte cheie: Timiș-Torontal, români, ofițeri, subofițeri, soldați, agricultori, funcționari, meseriași, intelectuali.

Keywords: Timiș-Torontal, Romanians, officers, NCOs (noncommissioned officers), soldiers, farmers, officials, craftsmen, intellectuals.

Izbucnirea Primului Război Mondial, în anul 1914, a implicat participarea unui mare număr de locuitori români din Transilvania, în cadrul armatei austro-ungare. Până în 1918, la sfârșitul conflagrației mondiale, un număr mare de români transilvăneni au luptat pe diferitele fronturi în cadrul armatei austro-ungare, plătind un însemnat tribut de sânge. Alături de aceștia, la efortul de război al dublei monarhii au contribuit masiv și celelalte comunități locale.

Românii transilvăneni în Primul Război Mondial

Numărul românilor transilvăneni participați la prima conflagrație mondială, în cadrul armatei austro-ungare, rămâne necunoscut cu exactitate. Diferitele cercetări, mai vechi sau mai recente, au condus la rezultate diferite.

Conform statisticii realizate de Teodor V. Păcățian, numărul acestora ar fi fost de 489.544 de persoane¹. Dintre aceștia, 41.739 au căzut pe câmpul de luptă, 11.275 au murit în detenție, în pribegie, în spital sau acasă din cauza rănilor sau a bolilor contactate în timpul războiului, 29.839 au fost dați dispăruți, 343.387 s-au întors din război complet sănătoși, 25.406 au revenit acasă invalizi, iar 37.898 s-au întors răniți și bolnavi, dar ulterior s-au însănătoșit. Populația a dat contribuții benevole pentru armată, cifrate la suma aproximativă de 11.884.169 lei. Pagubele înregistrate în urma acțiunilor militare au fost mult mai mari și s-au ridicat la suma aproximativă de 285.598.471 lei².

Într-un studiu realizat cu peste trei decenii în urmă, Liviu Maior susținea că au fost mobilizați 483.373 de români din Transilvania, cifră care reprezenta 52% din totalul soldaților transilvăneni și 5,3% din totalul soldaților austro-ungari³. Potrivit aceluiași autor, dintre românii mobilizați, 449.796 soldați și ofițeri, adică 92,4% au fost trimiși la partea activă, fiind repartizați unităților din prima linie, și doar 34.578, respectiv 7,6% au fost distribuiți la partea sedentară pentru servicii auxiliare sau mobilizați pe loc⁴. Dintre militarii români repartizați la partea activă 52.954 au căzut pe diferitele câmpuri de luptă, iar alți 25.402 au rămas invalizi⁵.

1 T. V. Păcățian, „Jertfele românilor din Ardeal, Bănat, Crișana, Sătmăruș și Maramurăș aduse în războiul mondial din anii 1914-1918” (cit. în continuare, Păcățian 1923a), în *Transilvania*, LIV, 1923, 1-2, p. 50; *Ibidem* (cit. în continuare, Păcățian 1923b), Sibiu, 1923, p. 21.

2 Păcățian 1923a, p. 49; Păcățian 1923b, p. 20.

3 L. Maior, *Soldați români din armata austro-ungară*, vol. *Civilizație medievală și modernă românească*, îngrijit de N. Edroiu, A. Răduțiu, P. Teodor, Cluj-Napoca, 1985, p. 357.

4 *Ibidem*, pp. 357-358.

5 *Ibidem*, p. 358.

Alexandru BUCUR, Sibiu, doctor în istorie, e-mail: albucur61@gmail.com.

Vasile MĂRCULEȚ, Colegiul Tehnic „Mediensis” din Mediaș, doctor în istorie, e-mail: vasilemarculet@gmail.com.
